

Materialer:

Oversigt over alle opgaver

Dette er en oversigt over de tekster og opgaver eleverne kommer igennem ved hver post, sat op efter den rækkefølge eleverne kommer igennem dem på .

Gravhøjene	2
(0) Hvidt start kort:	2
(1) Pink, Q kort:	2
(2) Gul, Q kort:	3
(3) Grøn, A kort:	3
(4) Pink, P kort:	4
(5) Grøn, P kort:	4
Jellingstenene	5
(0) Hvidt start kort:	5
(1) Gul, B kort:	5
(2) Gul, K kort:	6
(3) Grøn, M kort:	7
(4) Pink, O kort:	7
(5) Pink, M kort:	7
Jelling kirke	9
(0) Hvidt start kort:	9
(1) Pink, N kort:	9
(2) Grøn, C kort:	11
(3) Pink, M kort:	13
(4) Grøn, D kort:	14

Gravhøjene

(0) Hvidt start kort:

Velkommen til Jellings gravhøje,

Selvom de to høje ligner nogle flade bakker, har disse stor historisk betydning for området, og tusindvis af mennesker besøger hvert år området.

Inden i går helt hen til en af gravhøjene, så tag et billede af hele gruppen. På billedet skal man kunne se hele gruppens ansigter, forsøg også hvis muligt, at have en af højene synlig i baggrunden.

Brug jeres telefons kompas til at finde ud af hvilken en af højene som er Nordhøjen (brug evt. appen 'Compass' på iPhone), og gå hen til denne.

Næste QR-kode: Pink, Q

(1) Pink, Q kort:

Om Nordhøjen

Nordhøjen er 8,5 meter høj, og 65 meter bred, og er dermed Danmarks største gravhøj.

Gravkammeret i nordhøjen, havde sit gulv ca. 2 meter over jordoverfladen.

Loftet skulle have været cirka 1, 5 meter over gulvet, og kammeret omkring 7 meter fra side til side. ¹

Næste QR: Gul, Q

(2) Gul, Q kort:

Opgave 1:

¹ <https://www.fortidensjelling.dk/jelling6.htm>

En elev bliver på jorden, med ansigtet om mod gravhøjen. Denne skal nu forsøge at guide de andre elever op på højen, så der er en der markerer hvor gulvet, loftet og hver side af gravkammeret siges at have været. Tag et billede af eleverne på som står på højen

Næste QR-kode: Grøn, A

(3) Grøn, A kort:

Opgave 2:

Kig nu på billedet, I tog i første opgave.

Nord- og syd højene er lavet som gravhøje (ca. 959 år evt). Det vil sige at de er beregnet til at begrave en person inde i højen. I nordhøjen er der fundet et gravkammer. I sydhøjen er der ikke fundet noget gravkammer. Det er ikke bare en naturlig bakke, der er dannet af naturforholdene. Flere lande og forskellige kulturer har også bygget gravmonumenter, som f.eks Pyramiderne i Egypten .

Arbejdsspørgsmål: Snak sammen i gruppen og skriv ned hvad I kommer frem til.

- Hvilken type person tror I, der er blevet begravet?
- Hvorfor tror I det har været vigtigt for de efterladte at begrave deres afdøde på denne måde? Kan der være noget religiøst forbundet med denne måde?
- Hvordan bliver man begravet i dag? Er der forskelle på en almindelig begravelse og de kongeliges begravelser? Hvad tror I?

Husk at gemme jeres svar og billeder til senere brug. Scan nu den næste QR-kode og følg instruktionerne.

Næste QR-kode: Pink, P

(4) Pink, P kort:

I skal nu gå op på toppen af Syd-højen, kigge jer omkring og danne et overblik. Tag et billede af jer alle sammen på toppen af højen, hvor ansigterne kan ses.

Fra toppen af højen kan I se nogle forskellige afmærkninger i terrænet. Der er palisaden og skibet.

Arbejdsspørgsmål: Tag billeder, tegn og noter jeres svar.

- Tegn på et stykke papir, hvad I ser fra toppen af Syd-højen. Tegn elementerne som de ligger i forhold til hinanden.
 - Palisaden. (Hvide stolper)
 - Skibet. (Stensætninger)
 - Højene.
 - Kirken.
 - Søen.
- Palisaden, som er markeret med hvide stolper, var engang 1440 meter lang i omkreds, og hver af de hvide pæle repræsenterer en træstamme, som har været hamret ned i jorden.
 - Hvorfor tror I man har bygget palisaden?

Næste QR- kode: Grøn, P

(5) Grøn, P kort:

Hip Hip og flaget på halvt...

I har nu været en tur rundt om Jellings to gravhøje, og diskuteret hvem, hvad og hvorfor gravhøjene er bygget. Nu er det tid til at I vender tilbage til jeres lærer, så I er klar til næste eventyr...

Jellingstenene

(0) Hvidt start kort:

Velkommen til Jellinge stenene,

For at finde stenene, så se efter Jellings hvide kirke, som er omringet af Jellings kirkegård. Gå her gennem kirkegården og op til kirken, fortsæt rundt om denne, indtil I kan se to store sten, som er sat i et glasbur. Dette er Jellinge stenene.

Tag et billede af hele gruppen inden I fortsætter. På billedet skal man kunne se hele gruppens ansigter, forsøg også at have mindst en af jellingstenene synlig i baggrunden.

Næste QR-kode: Gul, B

(1) Gul, B kort:

Rundt om stenene

Læs det hele før I laver opgaven.

Delgruppen i to, så der er ca. lige mange i hver gruppe. Den ene gruppe skal nu gå rundt om den store sten, mens den anden gruppe skal gå rundt om den lille sten. Bed en i gruppen sætte et ur til 5 minutter før I går rundt om stenen.

- Hvad kan I se på stenen?
- Hvordan vil I forklare jeres sten til en der ikke kan se? (Skriv gerne ned, eller forsøg at tegn det I ser)

Efter 5 minutter, mødes grupperne igen. Hver person fra gruppen, der har gået rundt om den store sten, går nu hen til en fra gruppen der har gået rundt om den lille sten.

(Hvis I er et ulige antal, så skal én af grupperne være tre personer)

I skal nu gå to personer rundt på kirkegården, og forsøge at forklare hinanden, hvordan jeres sten så ud. Hver gruppe sætter et ur til 5 minutter. Når tiden er gået, mødes grupperne ved Jellingestenene.

Næste QR-kode: Gul, K

(2) Gul, K kort:

Hvad står der på Jellingestenene?

På den store sten står der:

“Kong Harald bød gøre disse kumler efter Gorm, sin fader, og efter Thyra, sin moder, den Harald, som vandt sig hele Danmark og Norge og gjorde danerne kristne”.

Og på den lille sten står der:

“Kong Gorm gjorde disse kumler efter Thyre sin kone, Danmarks pryd.”

Lav opgaverne herunder, skriv jeres tanker ned:

- Prøv at oversætte dette til nudansk. Hvad betyder det, der står på stenene? (brug gerne nettet)
- Hvorfor tror I de har haft behov for at skrive dette ned på store sten?

Næste QR-kode: Grøn, M

(3) Grøn, M kort:

Den lille sten, brugt som bæk?

Den ene sten siges at have været brugt som bæk på kirkegården omkring stenenes nuværende placering. Stenen skulle være blevet genopdaget, da man ville rykke bænken og renovere kirkegården.

- Hvem tænker I kunne finde på at bruge en runesten som bæk?
- Hvorfor tænker I, at man har valgt at rejse stenene op på kirkegården, og ikke rykke dem til f.eks. et museum?

Næste QR- kode: Pink, O

(4) Pink, O kort:

Turister i Jelling?

Begge Jellingesten bliver i dag besøgt af tusindvis af turister årligt

- Hvorfor tænker I at stenene er værd at besøge?
- Siger stenen noget særligt om Danmark?
- Der findes flere steder som er på UNESCOs verdensarvsliste, hvorfor tænker I at folk vælger at besøge Danmark, frem for f.eks. Egypten og pyramiderne?

Næste QR-kode: Pink, M

(5) Pink, M kort:

HURRA!

I er nu færdig med opgaverne til Jellingestenene, gå nu tilbage til jeres lærer og vent på de andre grupper!

Jelling kirke

(0) Hvidt start kort:

Velkommen til Jelling kirke,

Jelling kirke ligger mellem byens to store gravhøje og er en del af Jelling Monumenterne. Kirken er ikke blot en turistdestination, men er også en levende sognekirke, som hvert år besøges af mere end 200.000 mennesker. Kirken er omringet af Jelling Kirkegård. Alle der færdes på kirkegården skal have respekt for såvel de døde som de levende!

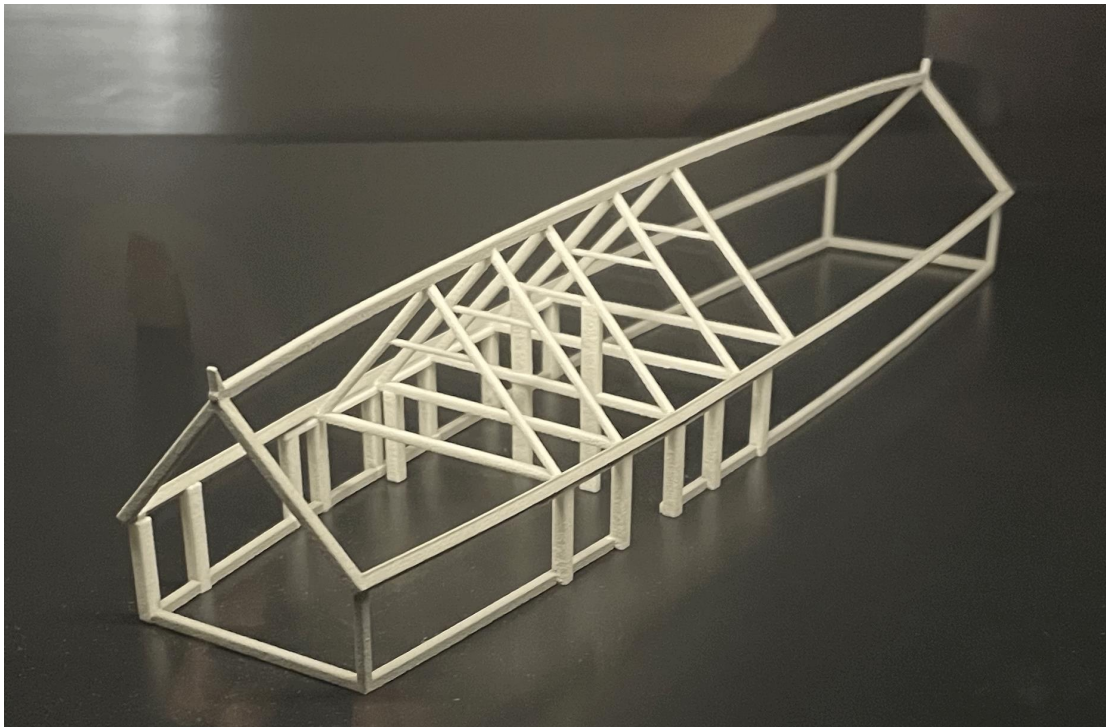
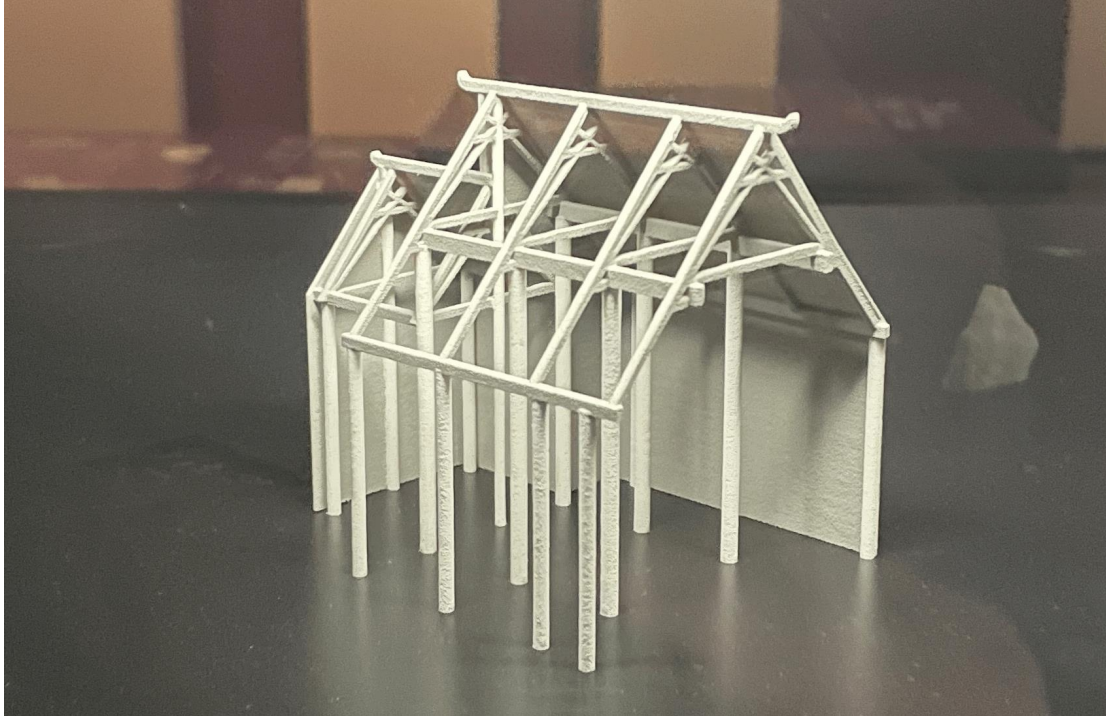
Tag et billede af hele gruppen inden i fortsætter. På billedet skal man kunne se hele gruppens ansigter, forsøg også at have en del af kirken synlig i baggrunden.

Næste QR-kode: Pink, N

(1) Pink, N kort:

3 kirker i Jelling (*rul ned*),

Kig på de 3 billeder og svar på nedenstående spørgsmål.

Spørgsmål

1. Hvordan ser de tre modeller af Jelling Kirke ud, og hvordan er de forskellige fra hinanden?
2. Hvordan kan vi se forskelle i designet af de tre kirkemodeller, der viser, hvordan kirkerne ændrede sig, mens kristendommen blev mere udbredt?
3. Hvilke ændringer i kirkernes udseende tror I kan have været påvirket af skiftet fra asatro til kristendom?
4. Hvordan ser I, at de ældre trækirker (vist på billederne) adskiller sig fra den moderne kirke, og hvad kan det fortælle os om, hvordan kristendommen blev mere dominerende?

Næste QR-kode: Grøn, C

(2) Grøn, C kort:

Jesus korsfæstelse vs Odin og Yggdrasil,

Læs Tekst 1: Jesu død (Johannesevangeliet) højt for hinanden.

Men ved Jesu kors stod hans mor, hans mors søster, Maria, Klopas' hustru, og Maria Magdalene. Da Jesus så sin mor og ved siden af hende den discipel, han elskede, sagde han til sin mor: »Kvinde, dér er din søn.« Derpå sagde han til disciplen: »Dér er din mor.« Fra den time tog disciplen hende hjem til sig.

Derefter, da Jesus vidste, at alt nu var fuldbragt, og for at Skriften skulle opfyldes, sagde han: »Jeg tørster.« Der stod et kar fyldt med eddike. De satte så en svamp fyldt med eddiken på en isopstængel og stak den op til hans mund. Da Jesus havde fået eddiken, sagde han: »Det er fuldbragt.« Og han bøjede hovedet og opgav ånden.

Det var forberedelsesdag, og for at legemerne ikke skulle blive hængende på korset sabbatten over – for det var en stor sabbatsdag – bad jøderne Pilatus om, at de korsfæstedes ben måtte blive knust og de døde taget ned. Så kom soldaterne og knuste benene på den første og på den anden, som var korsfæstet sammen med Jesus. Da de kom til Jesus og så, at han allerede var død, knuste de ikke hans ben, men en af soldaterne stak ham i siden med et spyd, og der kom straks blod og vand ud.

Læs Tekst 2: *Odins indvielse (Fra Hávamál, strofe 138-141)* højt for hinanden.

"Jeg ved, at jeg hang i vindomsuste træ ni hele nætter, med odden såret, viet Odin, selv selve mig, i det træ, som ingen ved, af hvilken rod det randt.

Brød gav de mig ikke, ingen bød mig drik, ned så jeg nu: med et råb tog jeg runerne op og rev mig så løs.

Ni kraftige sange fik jeg af den kloge søn af Bøltorn, Bestlas far, og en drik jeg fik af den dyre mjød, østes med Odrører.

Da blev jeg fyldt med frodig visdom, fik vækst og veltrivsel; ord blev til ord og avled nye, værk blev til værk og virked nye."

Yggdrasil er verdenstræet, der fra krone til rod går gennem verdens tre planer: himmel, jord og underverden. Her står, at Odin hænger sig selv op i træet som offer til sig selv. Derved fyldes han af underverdenens visdom, af runemagisk evne og digterisk inspiration.

Spørgsmål

1. Hvordan lider Jesus, og hvordan lider Odin?
2. Hvad opnår Jesus, og hvad opnår Odin efter deres oplevelser?
3. Hvad tror du, de lærer eller opnår gennem deres lidelse?
4. Hvad lærer vi om at gøre noget svært for en større grund?

Næste QR-kode: Pink, M

(3) Pink, M kort:

Kirkens Kalkmalerier,

I skal nu udforske Jelling Kirkes kalkmalerier! Kalkmalerierne i Jelling Kirke stammer fra det 12. århundrede og er kendt for deres farverige og detaljerede skildringer. Malerierne blev skabt for at udsmykke kirkens vægge og fremvise bibelske scener og religiøse symboler.

Gå ind i kirken og vis hensyn til jeres omgivelser. Snak med hinanden uden at forstyrre kirken.

Spørgsmål

1. Hvilke farver ser I mest på malerierne? Kan I finde nogle farver, der er brugt igen og igen? Diskutér hvordan farverne kan gøre billederne mere spændende.
2. Hvilke personer eller dyr kan I finde i malerierne?
 - a. Tal om hvad personerne eller dyrene gør, og hvad det måske betyder.
3. Er der nogle billeder, I synes ser sjove eller anderledes ud? Hvad bemærker I ved dem?
4. Kan I finde et billede, der viser en historie eller en scene I genkender? Hvad tror I, der sker i billedet? Diskutér historierne bag billederne, og hvad de måske handler om.
5. Er der nogen symboler eller tegn i malerierne, I ikke kender? Hvad tror I, de kunne betyde?

Næste QR-kode: Grøn, D

(4) Grøn, D kort:

Halløjsovs pomfritter,

I er nu nået til vejs ende i posten om Jelling kirke. Derfor er tiden inde til, at I begiver jer tilbage til jeres lærer, og det næste nye eventyr.

Tekst:

Hvad er UNESCOs verdensarv?

Det er en nøje udvalgt liste over kultur- og natur seværdigheder, som er vurderet til at være bevarelsesværdig for eftertiden, og det betragtes som vores fælles verdenshistorie.

I Danmark har foreløbig disse kultur- og natur-seværdigheder: Roskilde Domkirke, Kronborg Slot, Stevns Klint, Vadehavet, Christiansfeld, Jelling Monumenterne, Parforcejagt-landskabet i Nordsjælland og fem arkæologiske ringborge (Aggersborg ved Limfjorden, Fyrkat ved Hobro, Nonnebakken i Odense, Trelleborg i Slagelse og Borgring i Køge).

Kravene til at blive en del af Unescos verdensarvliste:

For at en kultur- og natur seværdighed skal komme i betragtning til at komme på UNESCOs verdensarvliste, skal stedet først komme på en tentativliste. Det er en liste med forslag der er blevet accepteret og godkendt af kulturministeren. Men selvom stedet er på en tentativliste, så er det ikke automatisk adgang til verdenslisten. Det er Unescos verdensarvskomiteé, som beslutter ud fra nogle krav og kriterier om forskning, beskyttelse, forvaltning og formidling.

En kort video på engelsk over hvad Unescos verdensarv:

<https://www.youtube.com/watch?v=lOzxUVCCSug>

Kilde: <https://www.unesco.dk/kultur/unesco-verdensarv>

QR koder

For sjov

Gravhøjene - B

Jellingstenene - N

Gravhøjene - A

Jelling kirke - C

Jelling kirke - M

Jellingestenene - O

Grøn baggrund

Gravhøjene - A

Jellingestenene - M

Gravhøjene - P

Jelling kirke - C

Jelling Kirke - D

Gul baggrund

Gravhøjene - Q

Jellingestenene- B

Jellingestenene - K

Hvide QR koder

Jellingestenene

Gravhøjene

Jelling kirke

Pink baggrund

Gravhøjene - Q

Jellingestenene - O

Jellingestenene - M

Gravhøjene - P

Jelling kirke - N

Jelling kirke - M

